

بررسی اجتماعی دین های ایران دوره باستان

مؤلفان

حمیرا حسنی

بلقیس صیدی

لیلا یحیی پور

T_B

انتشارات تایماز

۱۳۹۴

سرشناسه	:	حسنى، حميرا، ۱۳۴۹-
عنوان و نام پديدآور	:	بررسى اجمالى دين هاى ايران دوره باستان
مشخصات نشر	:	تهران : تايماز، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهرى	:	۱۴۸ ص.: مصور
شابك	:	978-600-403-017-5
وضعيت فهرست نويسى	:	فياي مختصر
يادداشت	:	فهرستويسى كامل اين اثر در نشاني: http://opac.nlai.ir قابل دسترسى است
شناسه افزوده	:	صيدي، بلقيس، ۱۳۵۰ -
شناسه افزوده	:	يحيى پور، ليلا، ۱۳۵۱-
شماره كتابشناسى	:	۳۸۱۸۴۶۳

انتشارات تايماز

➤ **بررسى اجمالى دين هاى ايران دوره باستان**

➤ **مولفان: حميرا حسنى، بلقيس صيدي، ليلا يحيى پور**

➤ **ناشر: تايماز**

➤ **نوبت چاپ و سال چاپ: اول - ۱۳۹۴**

➤ **شمارگان: ۳۰۰ نسخه**

➤ **چاپخانه: تايماز**

➤ **شابك: ۹۷۸-۶۰۰-۴۰۳-۰۱۷-۵**

➤ **قيمت: ۸۰۰۰ ريال**

فهرست مطالب

صفحه	عناوین
۶	مقدمه ای بر اوضاع دین در ایران باستان
۶	مخامنشیان
۱۱	اشکانیان
۱۳	ساسانیان
۱۷	مروری بر تاریخ ایران باستان
۱۹	ایلامیان
۲۱	مهاجرت آریانیان به ایران
۲۳	مادها
۲۴	مخامنشیان
۲۷	سلوکیان
۲۸	اشکانیان
۲۹	نظام اداری
۲۹	سه مجلس تصمیم گیری
۲۹	ساسانیان
۳۲	بررسی مفهوم و خاستگاه دین
۳۵	ریشه شناسی واژه دین
۴۱	خاستگاه ها
۴۲	اساطیر خاستگاه ادیان مختلف
۴۶	دین زرتشت
۴۷	سرگذشت زردشت
۴۹	کتاب اوستا
۵۲	تحقیقی در آیات و روایات اهل بیت (ع)

۵۶	آیین مهر یا میترا
۵۷	الهه مهر یا میترا
۵۹	آیین میترائیسم
۶۰	تاریخچه آیین میترائیسم
۶۶	کیش زروانی در ایران باستان
۷۲	آیین مانی
۷۴	نحوه ظهور مانی
۷۵	چگونگی بسط مانویت در مناطق مختلف
۷۶	چگونگی اثرل مذهب مانی
۷۷	آیین ردک
۷۷	مؤسس آیین ردک
۷۸	ظهور آیین مزدت
۷۹	از درست دینی تا اشعرش
۸۱	طعن و نفرین مخالفان جامعه مزدیسنی در منابع دینی زرتشتی
۸۴	سخن نظام الملک
۸۵	رمز ماندگاری تعالیم نظری زرتشت خردگان
۸۶	عقاید گنوسی
۸۷	تعریف گنوس
۸۸	خاستگاه مکاتب گنوسی
۹۰	مبانی اعتقادی کیش گنوسی
۹۴	انسان شناسی
۹۷	فرجام شناسی و نظریه نجات
۹۹	دین بودایی
۹۹	بنیانگذار
۱۰۲	متون مقدس ، از صورت شفاهی تا مکتوب
۱۰۳	ساختار و محتوای متون مقدس

۱۰۵	نظریه اولیه بودایی
۱۰۶	چهار حقیقت برجسته و راه هشتگانه اصیل
۱۰۷	کارما و خلقت و ایجاد وابسته
۱۰۸	هدف غایی: نیروانا
۱۰۹	آداب و رسوم دین بودایی
۱۱۱	حیات اخلاقی
۱۱۲	شیوه زندگی برای توده مردم
۱۱۳	شاخه های اصلی دین بودایی: تراوادا و ماهایانا
۱۱۵	تعالیم اصلی شاخه ماهایانا- متون مقدس اولیه
۱۱۷	مکاتب فلسفی ماهایانا
۱۱۹	دین بودایی در چین
۱۲۱	دین مسیح
۱۲۱	زندگی حضرت عیسی (ع)
۱۲۵	تعالیم عیسی (ع) درباره ملکوت الهی
۱۲۶	تعالیم عیسی (ع) درباره خداوند
۱۲۸	تعالیم اخلاقی عیسی (ع)
۱۳۰	مرگ و رستاخیز عیسی (ع) و اهمیت آنها
۱۳۱	سر آغاز جامعه مسیحی
۱۳۷	متون مقدس دین مسیحی
۱۴۴	منابع

مقدمه ای بر اوضاع دین در ایران باستان

در مورد آزادی مذهب در ایران باستان مطالب چندان زیادی نوشته نشده است. نوشته های پیشین نیز از تعصب ایران دوستان از یک طرف و بغض و کینه برخی تاریخ نویسان غرب از طرف دیگر خالی نبوده است. برای مثال در زمان ساسانیان به سبب وضعیت خاص دینی جهان آن روز حق مطلب به درستی ادا نشده و شرایط سیاسی در بسیاری موارد در نظر گرفته نشده است. در این نوشته سعی بر این است تا با اتکا به یک روش علمی و تاریخی خالی از تعصب و غرض ورزی وضعیت تسامح دینی در حکومت هخامنشیان، اشکانیان و ساسانیان بررسی شود. ناگفته نماند در سراسر این نوشته سعی شده از ذکر موارد غیرمبتدا دوری شود و اسطوره و افسانه به نام تاریخ نوشته نشود. تمام تلاش ها بر این بوده است تا از تاریخ تاریک سرزمین ما آنچه حقیقت است یا لااقل به حقیقت نزدیک تر می نماید، ذکر منابع و مآخذ معتبر و ارائه دلیل گنجانده شود^۱.

هخامنشیان

شاهان هخامنشی خوب می دانستند که اداره امپراتوری بزرگی چون امپراتوری هخامنشی جز با تسامح دینی و آزاد گذاشتن ملل و اقوام در حفظ عقاید دینی و ملی شان میسر نیست. نکته قابل توجه در زمان هخامنشیان این است که تسامح دینی کاملاً در نظام اداری و حکومتی آنها ریشه دوانده بود و مختص زمان یا پادشاه خاصی نبوده

^۱ -- روزنامه شرق، شماره ۱۰۶۱ به تاریخ ۸۹/۶/۲۳، صفحه ۱۲ نویسنده، علی محمودی